

02. 1197

(Afttryk af „Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn“. 1881.)

Diagnoses

plantarum peninsulae ibericae novarum, a variis collectoribus recentiori tempore lectarum

autore

Joh. Lange.

(Societati traditum die 18° Febr. 1881.)

II.

Semper aliquid novi ex Hispania! Paucis modo annis elapsis postquam plures species novas, in peninsula Lusitano-hispanica detectas in hoc ipso diario (1877) descripseram, ecce iterum specierum novarum pugillus, pro maxima parte in Hispania a peregrinatoribus indefessis Huter, Porta et Rigo collectarum. In larga messe specierum, quas ex itinere 1878 facto reportarunt clarissimi illi collectores, quarumque non paucas, ut sibi dubias, mihi ad determinandum tradiderunt, species v. varietates plures aut imperfecte cognitae aut omnino indescriptae mihi visae sunt. Nec non hisce associavi species nonnullas, partim e Lusitania a cl. Henriques, partim ex Hispania a clarr. Hegelmaier et Winkler missas.

Consensu clarissimorum virorum igitur species sequentes, in continuationem articuli supra citati tractare conabor.

1. *Luzula* (*lactea* var.?) *velutina* Lge. Stolonifero — repens, caulibus in rhizomate repente remotis, erectis, 1-1¹/₂' longis, basi vaginis foliorum infer. emortuis fibroso-fissis dense cinctis; foliis radicalibus dense aggregatis, anguste linearibus et longissime acuminatis, canaliculato-involutis apiceque tortis, longe et remote ciliatis, pagina super. glabris, subtus denso tomento detersibili cano-velutinis; fol.

caulinis 2—4 filiformibus, fol. florali brevi; anthela densa, ramis brevibus, glomerulis L. lacteae similibus; phyllis perigonii niveo-pellucidis, nervo dorsali crasso percursis, subaequilongis, alternatim acutiusculis et obtusis mucronatis; antheris albidis; stylo cruribus stigmatis plus duplo longiore; capsula ovato-trigona, acuminata; seminibus ovali-ellipticis, pallide fuscis, utrinque obtuse arillatis.

In monte Serra do Ratico c. Murca Lusitaniae Julio 1880 legit cl. M. Ferreira (comm. cl. Prof. Henriques).

Luzula lactea E. Mey., proxime affinis differt a nostra vaginis foliorum vetustis non v. leviter fibroso-fissis, foliis plus duplo latioribus, apice solo canaliculatis, antheris flavis.

L. nivea DC. vero foliis omnibus planis, latioribus, densius et longius ciliatis, folio florali anthelam superante, ramis inflorescentiae longioribus, capillaceis, phyllis perigonii inaequilongis, acuminatis, antheris fuscis recedit.

Ab utraque differt nostra tomento foliorum denso, cano-velutino, qui character habitum ab affinibus valde alienum efficit.

2. *Cephalaria linearifolia* var. *serrata* Lge. Differt a forma typica (Lge. diagn. pl. Iber. 1, p. 7) foliis anguste lanceolatis, argute serratis.

In montibus Nevadensibus ad Cortijo de S. Geronimo una cum forma principali legerunt. clarr. Huter, Porta et Rigo.

3. *Centaurea carratracensis* Lge. (sect. Acrolophus). Uni- v. pluricaulis, caulibus strictis, scabris, $\frac{1}{2}$ -1' longis, simplicibus v. basi ramosis, ramis monocephalis, angulatis, basi albo-velutinis, fere ad apicem usque foliatis; foliis perforato-punctatis, scabris, leviter arachnoideo-pilosis, basilaribus pinnatisectis v. profunde pinnatifidis, segmento terminali lanceolato, mucronato, ramealibus inferioribus lanceolatis, supra medium trifidis, superioribus lanceolato-linearibus, integerrimis, sessilibus (non decurrentibus); calathiis mediocribus, ovoideo-subglobosis, periclinii glabri squamis arcte adpressis, dorso 5-nerviis, subito in appendicem late membranaceo-alatam, medio coloratam (fuscam), triangulo-reniformem 7—9-ciliatam dilatatis, ciliis appendice vix longioribus; corollis purpureis, exterioribus

non radiantibus; achaeniis (immaturis) pilosiusculis, pappi duplicis radiis paleaceis inaequilongis, achaenio ipso brevioribus.

In locis aridis dumosis et ad rupes in valle ad Carratraca fl. Malacit. 11 Jul. 1879 florentem legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

A plerisque sectionis Acrolphi speciebus differt haec nostra ramis monocephalis, appendicibus periclinii haud spiniferis. Proxime affinis (ex descriptione) videtur *C. exarata* Boiss., quae tamen differt foliis indivisis, periclinio arachnoideo-puberulo, appendice triangulari-lineari. *C. tougourensis* Boiss. et Reut. (diagn. pl. Orient. II, 3, p. 76) etiam huic affinis recedit foliis magis tenuisectis, undique albotomentosis, appendice parcius ciliata et latius membranacea, in brevem spinam apicalem excurrente, pappo brevior.

4. *Galium valentinum* Lge. (sect. Leptogalium), perenne, multicaule, intricato-caespitosum (v. inter fruticulos adscendens), pallide v. glauco-virens, siccatione haud nigrescens; caulibus quadrangulis 5—8" longis, angulis incrassatis, retrorsum scabriusculis; verticillis remotis; foliis c. 6 in verticillis (in ramis sterilibus et caulis parte superiore 4), inferioribus ellipticis, acutis, superioribus lineari-lanceolatis, mucronato-cuspidatis; nervo dorsali crasso prominulo, margine scabris, pagina super. papilloso-scabriusculis v. hispidulis; panicula corymbiformi, multi- et saepe densiflora, ramis divergentibus, repetitotrichotomis composita; pedicellis flore vix longioribus; corollae luteae (v. extus rubellae?) lobis ovatis, obtusis, dense granulato-papillois; stylis ad medium connatis, fructibus granulato-scabriusculis, minutissimis.

In declivibus montis Mariolae supra Alcoy regn. Valent. 15 Maj 1878 legit cl. Prof. Hegelmaier.

Species flaviflorae hujus sectionis ex Hispania cognitae (*G. pulvinatum* et *G. erythrorrhizon* Boiss.) toto caelo a nostra recedunt, reliquae vero species Europae australioris floribus flavis (*G. luteolum* Jord.) v. rubellis (*G. corsicum* Spr., *G. rubidum* Jord. et *G. Prostii* Jord.) omnes lobis corollae mucronatis differunt. Magis affine videtur *G. Jordani* Loret (sub quo nomine variae species Jordanianae

(*G. implexum* Jord., intertextum et scabridum Jord.) a cl. Loret conjunguntur), sed haec foliis angustioribus, 8—10 in verticillis, et floribus albis distincta est. — Cum igitur nullius speciei nobis cognitae descriptio in hanc plantam quadret, ut novam speciem descripsi, non obstante quod numerus specierum hujus sectionis jam nimis magnus sit.

5. *Satureja intricata* (Boiss.) Lge. (*Satureja montana* var. prostrata Boiss. voy. et var. *intricata* Boiss. Elench. teste Benth.; *S. spinosa* Bth. in DC. Prodr. ex part., non L.) Humilis, ramosissima, ramis brevibus, rigidis, erectis, puberulis, dense congestis saepeque intricatis, vix spinescentibus; foliis lanceolato-obovatis v. spathulatis, acutis, apicem versus paucidentatis, breviter et sparse hirtulis; floribus in apicibus ramorum dense aggregatis, saepius in axillis solitariis, pedicellatis, pedicello bracteis 2 subulatis fulto; calyce hirto, dentibus 2 inf. longioribus, omnibus subspinoso-subulatis; corolla minore quam in *S. montana*, pallida, extus puberula; stylo exserto, profunde bifido.

In montibus Nevadensibus loco unico in Dehesa de S. Geronimo 20—2100 metr. alt. clarr. Huter, Porta et Rigo florentem invenerunt 28 Jul. 1879. Jam antea a Boissiero ibi lecta fuit.

Tam a *S. montana* L. quam a *S. spinosa* L. mihi videtur optime distincta species. A praeced. statura humili, rigida, foliis multo minoribus, verticillatris paucifloris, spicam brevem formantibus distinguitur; a sequ. vero ramis vix spinosis, foliis minus hispidis, longioribus, verticillatris approximatis etc. satis superque recedit. Nomina 2 Boissieriana inter synonyma allata huc videntur spectare, quorum antiquius (*intricata*) praetuli, cum saltem specimina, quae vidi, minime prostrata sunt, sed stricte erecta. Ut jam suspicatus est amic. Willk. (Prodr. fl. Hisp. II, 410) *S. spinosa* L. e flora Hispanica excludenda erit.

6. *Teucrium chrysotrichum* Lge. (Sect. Polium.) Suffruticosum, caespitoso-multicaule, 3—6" l., caulibus adscendentibus v. diffusis, internodiis brevibus, foliis dense approximatis, verticillatis ($\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$), spathulato-linearibus, obtusis, feré a basi inde crenatis,

marginē valde revolutis, utrinque dense longeque crispo-lanatis (pilis albis v. lutescentibus), verticillo superiore capitulum subinvolverante, capitulo juniore hemisphaerico, dein (florendi tempore) cylindrico-ovali, in apice ramorum solitario; bracteis (foliis floral. inter.) lanceolatis acutis, fusco-purpureis venis saturatoribus, in capitulo juniore exsertis et comam formantibus, longe et crispule ciliatis; calyce dense et longe lanato, dentibus tubo parum brevioribus, subaequilongis, 2 inferioribus ovatis, longe subulato-cuspidatis, 3 superioribus subulatis, omnibus pilis aureis longis dense et eleganter strigoso-ciliatis; corolla albida v. pallide rosea, labio inf. dorso barbato, ovali-subrotundo, concavo, intermediis minutis, obovatis, superioribus ovatis, acutiusculis; filamentis arcuato-deflexis.

In monte Sierra de Mijas prov. Malacitanæ loc. glareosis v. petrosis usque ad 100 metr. alt. rarissime legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo florentem 19 Maj 1879.

Species, ut videtur, optime distincta, inter *T. Haenseleri* Bss. et *T. aureum* Schreb. intermedia. Prior horum differt a nostro caulibus erectis foliisque minus dense magisque patule hirsutis, capitulis saepius pluribus aggregatis, bracteis viridibus, ovato-spathulatis, calyce adpresse piloso, dentibus brevibus, lanceolato-ovatis, albo-villosis (nec aureo-strigosis). Posterior foliis oppositis (nec verticillatis), bracteis spathulatis, obtusis, cum calyce concoloribus et breviter tomentosis (nec longe ciliatis), calycis dentibus obtusiusculis, villo aureo brevi crispulo tectis (nec strigosis) etc. abunde differt. Reliquae ejusdem sectionis species minus adhuc cum nostra specie commutari possunt.

7. *Teucrium carthaginense* Lge., (Sect. Polium) Suffruticosum, caespitosum; caulibus tortuoso-ascendentibus, 4—8" longis, patule ramosis, albo-tomentosis; foliis oppositis, linearibus v. spathulato-linearibus, imprimis apicem versus crenatis, marginē valde revolutis, utrinque breviter et dense cano-tomentellis; verticillastris dense capitato-congestis, capitulo in apice ramorum saepius solitario, rarius 3 dense congestis, majoribus quam in *T. capitato*, minoribus quam in *T. Polio* vulgari; calycis virentis, laxe tomentosi dentibus sub-

aequalibus, lanceolato-ovatis, nervo excurrente cuspidatis, longe ciliatis; corollae albidae lobo inf. obovato-orbiculari, prope basin extus puberulo, lateralibus minoribus lanceolatis, superioribus ovatis, obtusis; filamentis arcuato-deflexis.

In collibus petrosis solo calcareo pr. Carthaginem novam primus legit cl. Winkler 30 Mart. 1876 et dein clarr. Huter, Porta et Rigo 1879.

Quoad habitum medium locum tenet inter *T. Polium* L. et *T. Haenseleri* Boiss., quorum *prius* calycis structura longe recedit, *posterius* vero caule erecto, longe patuleque hirsuto, corolla ciliata etc. satis superque distinctum est. *T. amplexicaule* Bth. (nobis ex autopsia haud cognitum) foliis ovato-oblongis, cordato-amplexicaulibus, supra demum glabratiss, corolla majuscula etc. a nostro differre videtur. Cum nulla alia specie suae sectionis, quantum video, conjungi potest.

8. *Cuscuta Triumvirati* Lge. Gracilis, caule filiformi, fuscescente, glomerulis paucifloris, bracteâ ovatâ obtusâ fultis, floribus (3-6) pedicellatis, pedicello superne incrassato, calyce aequilongo v. ultra; floribus 5-meris, calyce rubello, campanulato, lobis obtusissimis tubo corollae brevioribus, adpressis; corolla alba, hyalina, lobis ovatis, obtusis, mox patulis v. reflexis, squamis epistamineis nullis; antheris rufis, ovato-sagittatis; stylis 2 ad basin usque liberis, ovario subaequilongis, erectis, parte stigmata reliquo stylo vix crassiore, filiformi-subulata; capsula matura seminibusque ignotis.

In montibus Nevadensibus ad Dornajo, 2000 metr. alt., Erinaceam vastans, 4 Aug. 1879 statu florente a clarr. Huter, Porta et Rigo lecta.

Obs. Etsi quoad habitum maxime similis videtur quibusdam speciebus sectionis „Epistigmatis“ (Engelm. monogr.) tamen vix huc referri potest, sed propter stylos stigmatem aequilongos potius ad Eucuscuteas pertinere videtur. Hujus sectionis autem omnes species apud Engelm. l. c. descriptae floribus sessilibus gaudent præter *C. babylonicam* Auch., quæ vero a nostra differt caule albedo-luteo, calyce albo-nitente, vix dentato, floribus *C. europeae* majoribus,

squamis epistamineis integris. Species sectionis Epistigmatis floribus pedicellatis analogae (*C. pedicellata* Ledeb. et *C. arabica* Fres.) quoque squamis epistamineis instructae sunt et structurâ styli in super a nostra diversae sunt, quod etiam de *C. africana* Thunb. (sect. Pachystigma) valet, quare speciem in monographia cl. Engelmanni indescriptam sistere censeo.

9. *Antirrhinum Charidemi* Lge. Fragile, multicaule; caulibus e truncò lignoso adscendentibus v. decumbentibus, valde intricatis, dense minuteque puberulis, $\frac{1}{2}$ -1' l., divaricato-ramosis; foliis ramorum oppositis, caulis florigeri sparsis, minutis, ovali- v. lanceolato-ellipticis, obtusis, dense et breviter glutinoso-pubescentibus; floribus alternis, racemum remotiflorum formantibus, pedicellis bracteâ foliis simili calyceque longioribus; calycis segmentis ovalibus, obtusis, viscoso-puberulis, corollae tubo plus duplo brevioribus; corolla pallide roseo-lilacina, tubo lutescente, longe albo-piloso, palato croceo, glabriusculo, labio superiore saturate rubrostriato, ad tertiam v. quartam longitudinis partem obtuse bilobo, gibbere basali extra calycem parum prominulo; stylo breviter puberulo; capsula et seminibus ignotis.

In promontorio Charidemo (Cabo de Gata) frustula sterilia primus legit cl. Winkler 3 Apr. 1876, dein specimina florigera 16 Apr. 1879 legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

Inter *A. molle* L. et *A. sempervirens* Lap. videtur species intermedia, ab utroque bene distincta. *A. molle* differt a nostra indumento dense villosa, foliis orbiculari-ovalibus, saepius oppositis, internodiis multo brevioribus, pedicellis brevioribus, calyce dense barbato-hispido etc. *A. sempervirens* foliis fere omnibus (floralibus quoque) oppositis, sempervirentibus, minute puberulis, calycis segmentis ovato-lanceolatis, acutiusculis, corolla albida, tubo glabriusculo etc. recedit. *A. glutinosum* B. & R. denique differt ramis erectis, minus intricatis, foliis multo majoribus, pedicellis calyce bracteâque brevioribus etc.

10. *Linaria Huteri* Lge. Annuâ, viscoso-glandulosa, multicaulis, caulibus brevibus (3—4" longis), crassiusculis, diffusis v.

adscendentibus; foliis arcte adpressis, infer. verticillatis, super. sparsis, lineari-lanceolatis; racemo densifloro, pedicellis calyce aequilongis; calycis segmentis obovato-lanceolatis, obtusis, tubum corollae et capsulam subaequantibus; corolla saturate flava (magnitudine L. Tournefortii), palato croceo, glabro, labio superiore igneo, breviter bilobo, calcare recto, corollâ reliquâ longiore; capsula ovali, glanduloso-puberula, emarginata; seminibus nigris, minutissimis, triquetris, minute tuberculatis.

In locis petrosis, glareosis montis Sierra de Mijas supra Alhaurin el grande fl. Malacit., alt. 7—900 metr. die 13 Maj 1879 florentem et fructiferam legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

Obs. Habitus fere *L. Tournefortii* et *L. arenariae*, a quibus tamen seminum structurâ abunde recedit. Maxime vero affinis est *L. filifoliae* Lag., quae caulibus intricato-ramosissimis, $\frac{1}{2}$ —1' altis, foliis glabris, lineari-setaceis, calycis segmentis acutis, angustioribus et brevioribus, calcare tenuiore, corollae colore luteo (nec igneo), capsula duplo minore, calycem excedente, satis distincta est.

11. *Linaria oligantha* Lge. Annua, glaberrima, glaucescens. humilis, pluricaulis; caulibus adscendentibus, 2—3" longis; foliis oppositis v. verticillatis, verticillis remotis, caulinis superioribus sparsis, omnibus anguste ovali-linearibus, obtusis; inflorescentia brevi, 2—4-flora, pedicellis bractea brevioribus, calyce duplo brevioribus; calycis segmentis obovato-ellipticis, acutiusculis, glaberrimis, vix v. angustissime albomarginatis, corollae tubo subaequilongis, capsulâ longioribus; corolla majuscula, vitellina, palato aurantiaco ciliate, labio super. breviter bilobo, lobis obtusissimis, calcare tenui, rectiusculo, corollâ reliquâ longiore; capsula subglobosa, vix emarginata; seminibus pallide cinereis, oblique triquetris, hinc concavis, illinc angulato-convexis, dense minuteque tuberculatis.

In vineis et agris c. Almeria prope coemeterium, 11 Apr. florigeram et fructiferam legerunt cl. Huter, Porta et Rigo.

Obs. Inter *L. sparteae* formas minores et *L. diffusae* var. *aragonensem* collocanda, sed floribus paucis, pedicello calyce duplo brevioribus ab illa, glabritie, caulibus vix ramosis, floribus duplo

majoribus ab hac, seminum structurâ ab utraque satis superque distinguitur.

12. *Linaria (depauperata var.?) Hegelmaieri* Lge. Differt a *L. depauperata* Leresche caulibus robustioribus, subhorizontaliter prostratis, foliis saepius sparsis, corolla majore, coccineo-rubra palato luteo, seminum ala cinerascens (nec alba), papillis disci cinereis (neque niveis).

In vineis regionis calidae ad Villena (prov. Alicante) regn. Valent. legit cl. Hegelmaier 1878, 11 Maj c. fl. et fr.

Obs. Cum similes differentias quoad directionem caulis, dispositionem foliorum et corollae colorem observare liceat in pluribus *Linariae* speciebus, et cum semina praeter colorem alae et papillorum iis *L. depauperatae* similes sint, potius forsân hujus varietas quam species propria habenda erit. Specimina formae typicae *L. depauperatae* ab eodem Prof. Hegelmaier in monte Puig Campana alt. 8—1200 metr. (Prov. Alicante) eodem anno lecta sunt.

13. a) *Armeria Duriaei* Boiss. var. *ciliata* Lge. Differt a typo caulibus elatioribus ($\frac{3}{4}$ —1' longis), capitulis majoribus, foliis ciliatis, petalis pallide roseis.

In rupibus prope Villafranca del Bierzo 27 Maj 1876 legerunt clarr. Hackel et Winkler.

b) *A. Duriaei* var. *dasyphylla* Lge. Caules 4—6" longi, statura omnino *A. Duriaei* typicae, sed caule inferne foliisque dense longeque hirtis (pilis folii latitudine longioribus), corollis intense roseis differt. Vix nisi varietas, nec species propria dicenda.

In provincia Legionensi prope Branuells(?) 1 Jun. 1876 legit et communicavit cl. Winkler.

14. *Ribes Grossularia* L. var. *microphylla* Lge., differt a forma vulgari internodiis brevibus, aculeis validis, tripartitis, arcuato-recurvis, foliis multoties minoribus, saepius trilobis, pedunculis brevissimis.

In valle fluminis Jenil inter Granatam et montes Nevadenses c. fruct. immaturis legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

15. *Erysimum myriophyllum* Lge. (E. australe γ , alpinum Wk. in Prodr. fl. Hisp. 3, p. 807?) Perenne; rhizomate (e plurium annorum internodiis brevibus formato) nodoso et ad nodos reliquis fol. delapsorum stipato; caule solitario, erecto v. adscendente, $\frac{1}{2}$ —1' l., simplici v. a medio ramoso, a basi ad inflorescentiam usque dense foliato; foliis subulatis v. angustissime linearibus, canaliculato-complicatis, acutiusculis, integerrimis, pilis bifidis arcte adpressis dense incanis; racemo ultra dimidium caulis occupante, simplici v. basi ramoso, densifloro, pedicellis crassis et superne incrassatis, siliquae quartam longitudinis partem vix aequantibus, cum siliqua arcte axi adpressis; floribus mediocribus, sepalis erectis, lateralibus basi gibbis; petalis pallide luteis, spathulatis, vix emarginatis, in unguem laminâ longiorem sensim attenuatis; siliqua c. 1" longa, stylo longiusculo terminata, adpresse cano-pilosa. Semina matura non adsunt.

In locis arenosis et glareosis montis Sierra Tejada regn. Granat., solo dolomitico septentrionem versus alt 13—1500 metr. die 21 Junio 1879 legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

Obs. Descriptio E. australis γ , alpini (Prodr. fl. Hisp. l. c.) haud male cum nostra specie convenit, et haec ex eadem S. Tejada quoque indicatur, sed specimina hujus, quæ comparare potui, in Sierra de Baza lecta (Bourg. 1851, Nr. 1551), quantum ex statu imperfecto (fructifero) judicare licet, multo minus densifolia et densiflora sunt, et siliquae minus adpressae, quare de synonymia adhuc dubius haereo. Saltem nostra planta ab E. australi typico nimis recedit et prae omnibus Erysimi speciebus nobis notis habitum tam singularem praebet ut specificè distinguenda mihi videatur. In literis monet cl. Huter, flores esse suaveolentes, ut in E. Cheirantho.

16. *Viola puberula* Lge. ad int., rhizomate verticali v. obliquo, multicauli, caulibus basi dense squamatis, erectis, dein arcuato-diffusis, dense breviterque puberulis; foliis rosularibus paucis, late cordatis, acuminatis, omnibus profunde crenatis (crenis inflexo-mucronatis), dense cano-puberulis, opacis; stipulis mox marcescentibus, fusco-scariosis, caulinis lineari-lanceolatis, remote fimbriato-ciliatis, ciliis diametrum stipulae subaequantibus; floribus breviter

pedunculatis, pedunculo supra medium bibracteato; sepalis sagittato-lanceolatis, acuminatis; petalis . . . . .; capsula glabra, acuta; seminibus fuscis, nitidis.

In monte Sierra de Alfacar regn. Granat. die 1879 fructiferam legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

Obs. Cum non nisi specimen unicum et quidem defloratum adsit, in specie nova creanda haesitavi. Attamen cum nulla mihi nota specie conjungere potui plantam determinationi traditam, maxime *V. silvaticae* Fr. et *V. arenariae* DC. affinem, et inter easdem quasi intermediam, sed ab utraque bene distinctam. Differt enim a *V. silvatica* caule foliisque dense puberulis, opacis (nec laete viridibus), stipularum ciliis magis remotis; a *V. arenaria* autem statura majore et robustiore, foliis acuminatis, stipulis longioribus, cito marcescentibus, capsula majore, glabra etc. recedit. Ab utraque vero foliis multo profundius crenatis, pedunculis brevibus insigniter differt. Ut diligenter florendi tempore inquiratur, botanicis Hispanicis quam maxime commendabo.

17. *Euphorbia nicaeensis* All. var. *obovata* Lge. Varietas insignis caulibus inferne parum denudatis, foliis caulinalioribus, obovatis, vix mucronatis, umbellaribus ovali-orbicularibus, floralibus reniformibus v. transverse ovalibus; qui characteres conjuncti habitum a typo valde distinctum efficiunt.

In parte septentrionali montium Sierra Tejada regn. Granat. ad alt. 13—1800 metr. abunde legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo.

18. *Crataegus (laciniata* Uer. var.?) *lasiocarpa* Lge. ad int. Cortice ramulorum glabro, spinis 2—3" longis et robustis, spinulis brevibus crassis instructis; foliis pubescenti-villosis, magis minusve profunde trifidis, lacinia intermedia acute biloba, lateralibus dentatis; stipulis falcatis, cymis paucifloris, floribus breviter pedunculatis, pedunculis pumoque (juniore) dense villosis.

In rupibus calcareis montium Nevadensium loco dicto Dehesa de S. Geronimo infra montem Dornajo alt. 19—2000 metr. legerunt 27 Julio 1879 c. fr. immaturis clarr. Huter, Porta et Rigo.

Formam *a*, (*C. monogyna* var. *hirsuta* Boiss. voy., *C. tanacetifolia* Wbb.) in iisdem montibus Nevad. (Barranco del Rio) a cl. M. Jimenez lectam communicavit Winkler.

Obs. Non dubium mihi videtur, formam supra descriptam ad *C. laciniatam* Prodr. fl. Hisp. propter locum natalem, descriptionem et synonyma allata esse referendam. Specimina formae typicae loco supra laudato lecta magis adulta et fructibus maturis (atrofuscis) instructa recedunt a varietate nostra foliis paulo majoribus, laciniis lateralibus divergentibus, cymis plurifloris, pomis longius pedunculatis, demum glabrescentibus, quorum autem characterum plures forsitan a statu adultiore explicandi sunt. A *C. monogyna* Jacq. bene distincta mihi videtur spinis longis et robustis, foliis hirsutis, fructu atrofusco etc., sed an planta Hispanica cum Sicula (*Mespilus laciniata* Guss., *Cratægus lacin.* Ucr.) identica sit, ob defectum speciminum hujus ultimi dijudicare non audeo.

19. *Ulex (canescens var.?) sparsiflorus* Lge. ad int. Rami elongati ramulique patuli leviter puberuli; phyllodia subulata, ramulo superposito multoties breviora; flores majusculi, solitarii, e ramulis secundariis orti, bracteolae ovatae; calyx dense sericeus, labii superioris dentibus 2 divergentibus; petala calyce breviora, legumen dense pilosum, semilunare, styli glabri basi persistente abrupte terminatum.

In umbrosis rupium promontorii Charidemi (Cabo de Gata) rarissime, florigeram et fructiferam legerunt clarr. Huter, Porta et Rigo Apr. 1879.

Obs. Ab affini *U. canescente* Lge., in eodem promontorio crescente, characteribus allatis, nec non indumento minus denso et florendi tempore vernali, nec hyemali distinguitur. Ab *U. australi* Clem. magis adhuc differt indumento cano-puberulo, ramis ramulisque longioribus, floribus duplo majoribus, solitariis (nec racemoso-congestis), stylo antrorsum (nec retrorsum) declivi, nec non leguminis forma. *Ulex Wilkommii* Wbb. sec. descriptionem recedit a nostra phyllodiis squamaceis, basi ovatis, planiusculis, ramulo quater brevioribus, bracteolis minimis, angustis; calycis labii superioris den-

tibus 2 subconniventibus, stylo a basi ad medium piloso. Cum ceteris Ulicis speciebus a b. Webbio (Otia hisp.) optime descriptis et delineatis minime conjungi potest, quare, nisi forte *U. canescentis* forma umbrosa et vernalis, quod ulterius in vivo inquirendum erit, sine dubio nova species habenda est.

20. *Astragali* duae, in flora Almeriensi nuperrime detectae, ad species Algerienses pro flora Hispanica novas esse referendae mihi videtur, etsi, quod dolendum est, specimina utriusque speciei ad determinationem omnino tutam haud sufficiunt, quare in locis indicatis ulterius inquirendae sunt:

a) *Astragalus geniculatus* Desf. In promontorio Cabo de Gata, Apr. 1876 (Winkler)! prope oppidum Almeria (Huter, Porta et Rigo)! Specimina utroque loco lecta fructibus carebant, sed quantum in statu florifero judicare licet, omnino cum planta Algeriensi conveniunt.

b) *A. edulis* DR. In alveo rivuli exsiccati prope Almeriam rarissime (Huter, Porta et Rigo), specimina fructifera! Legumen et semina tam descriptioni quam speciminibus in hort. bot. Haun. cultis bene conveniunt, sed planta culta in omnibus partibus robustior, foliolis multo latioribus, glabrescentibus (nec, ut in pl. Almeriensi, dense cano-puberulis). Ulterius observanda et cum speciminibus Algeriensibus, quae videre mihi non contigit, comparanda!

Kjobenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri.